

נגישות של סביבה וטכנולוגיה - קורס משלב עשייה חברתית יוזמה להגברת השתתפות דרך חיבור אקדמיה-קהילה בהובלה ובהנחיית פרופ' נעמי שרויאר

תמי בדנני, מנהלת תוכנית דיור נתמך, כוונים
שרון לביא, מכינת כרמל צעירים, משתתפת בקורס
לורה לרנר, מכינת כנפיים בוגרים, משתתפת בקורס

איך הכל התחיל?

חזון ומטרות – עמותת כוונים + החוג לרב"ע

התאמת החזון למועצה להשכלה גבוהה + מתווה האו"ם
לקידום יעדי פיתוח בר קיימא (SDG) והאוניברסיטה

חשיבה ותכנון, כולל גיוס מרפאות בעיסוק

התמודדות על תקציבים

התארגנות אופרטיבית ויישום

הערכה
ומסקנות

מבנה הקורס

מטרות וחזון: להעמיק את הידע וההבנה לגבי נגישות פרטנית וציבורית וחשיבות יצירת סביבה מותאמת, דרך למידה משותפת וחוייתית, הממחישה את חשיבות הנגישות והשפעתה על השתתפות שוויונית, על תחושת רווחה ואיכות חיים.

- קורס סמסטריאלי - 12 שיעורים פרונטאליים באוניברסיטה ו-4 ימי סיור והתנסות.
- משתתפי כוונים השתלבו בקורס החל מהשיעור ה-4 – במסגרת יום ההיכרות עם העמותה.

משתתפי הקורס:

- 50 סטודנטיות מן המניין, שנה ג' בחוג לריפוי בעיסוק.
- 6 משתתפי כוונים עם נוכחות רציפה לאורך כל הקורס.
- 8 משתתפים שנכחו בכ-3 מפגשים כל אחד.
- 21 משתתפים שהתנדבו לארח בדירתם סטודנטיות לביצוע סקר נגישות.

מטרות הקורס בפורמט הנוכחי - עבור הסטודנטיות:

✓ למידה משמעותית ממקור ראשון.

✓ קישור מוחשי בין ידע עיוני בנוגע לעקרונות נגישות לבין אופן הביטוי שלהם ביום יום.

✓ יצירת אינטראקציה מכבדת ושוויונית, בסיטואציה טבעית ולא במסגרת סטינג טיפולי.

✓ הטמעת העיקרון של "שום דבר עלינו בלעדינו".

✓ מתן דגש להשפעת נגישות (על היבטיה השונים) על השתתפות שוויונית, מכבדת, עצמאית

ובטיחותית, תוך חשיפת פערים בין דרישת החוק לבין מה שקורה בפועל.

מטרות הקורס – עבור משתתפי כוונים:

- ✓ רכישת ידע והעמקה בתחום רלוונטי עבורם, מתוך עניין אישי.
- ✓ לאפשר "טעימה" של לימודים אקדמיים באוניברסיטה.
- ✓ העלאת מודעות לצרכים אישיים, לזכויות ולאפשרויות נגישות נוספות.
- ✓ העצמה אישית –
- ✓ באמצעות השיתוף והיכולת ללמד אחרים.
- ✓ דרך היכולת להשפיע על מטפלים לעתיד.
- ✓ דרך מתן ידע וכלים להשפעה על נגישות שירותים שונים.
- ✓ חשיפה לאוכלוסיות נוספות ולמידה על צרכי הנגישות שלהם.

השתתפות
פעילה
בשיעורים,
שיתוף
בדוגמאות
וניסיון אישי

סוגי השתתפות

ביקור בעמותת כוונים +
המרכז הישראלי לאיכות חיים

ביקור בעמותת כוונים + סקר
נגישות שירות באוניברסיטה

ביקורי בית

נושאי הקורס

עקרונות ישיבה, אביזרי ניידות,
התאמות סביבה

נגישות השירות
נגישות המידע
עקרונות להתאמת סביבות ועיצוב מכליל
תקנות נגישות ציבורית לפי חוק שוויון

נגישות פרטנית ואתגרים ליישומה
נגישות פרטנית של אביזרי עזר וניידות
נגישות פרטנית בבית הלקוח

משתתפי כיוונים מלמדים על התאמת אביזרי נידות

ביקור בעמותת כוונים – הנגשות, התאמות ואתגרים בהקשר התעסוקתי

קצת שפת סימנים...

**"שלום, אני מרפאה בעיסוק. מצטערת
שאני לא יודעת שפת סימנים..."**

תרגיל בקבוצות בכיתה

תעודת סיום קורס נגישות סביבה וטכנולוגיה

תעודה זו מוענקת ל_____

בתודה לך על השתתפותך בקורס משלב עשייה חברתית
והערכה על תרומתך מהידע והניסיון שלך,
לסטודנטיות שנה ג' בחוג לריפוי בעיסוק
באוניברסיטת חיפה

פרופ' נעמי שרויאר
החוג לריפוי בעיסוק

הערכה ומסקנות

הערכה ומסקנות

אתגרים

השיתוף בכיתה גוזל זמן	גיוס משתתפים, קושי בהמשכיות	רגישות תרבותית ואתית	כיתה נגישה + אתגרי הגעה	תקציב
--------------------------	--------------------------------	-------------------------	----------------------------	-------

מדדי תוצאה

מסקנות?	משוב חיובי מנותני השירות בסקר	משוב חיובי- משני הצדדים	ציונים טובים של הסטודנטיות	השתתפות פעילה והתעניינות
---------	----------------------------------	----------------------------	-------------------------------	-----------------------------

לסיכום – עלות מול תועלת:

הפידבקים חיוביים ומרגיש כי היוזמה ענתה על המטרות של כל הצדדים, אך היו גם אתגרים.

בהיבט הכספי - הפרויקט דרש תקציבים מיוחדים והמימון היה חד פעמי. יהיה צורך לבחון כיצד ניתן להמשיך וליישם את היוזמה עם עלויות נמוכות יותר.

מציטוטי סטודנטיות לסיכום הקורס

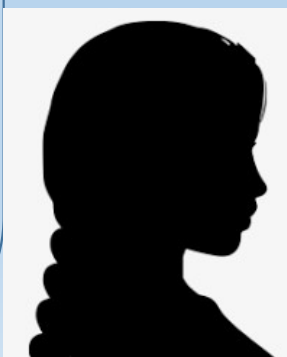
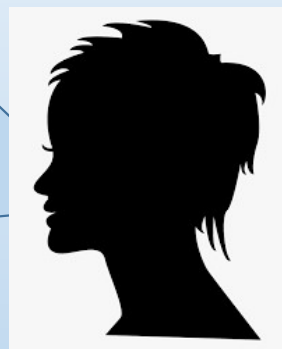
"שילוב האוכלוסיות השונות בשיעורים תרם רבות, ביכולת לראות ולשמע מקרוב מה הם הצרכים של אותם אנשים, מהם הקשיים והאתגרים איתם הם מתמודדים ביום יום.

גם הצורך לשיתוף פעולה בעבודות ההגשה השונות היה מאוד נחמד ללמידה ולהתנסות שלנו ושלהם.

יום העיון בעמותת כיוונים סייע לי לראות כיצד ניתן להעסיק את אותם אנשים ולשלבם בשוק העבודה וכך לעודד השתתפות.

כמו כן, יום העיון בנושא כיסאות גלגלים תרם לי רבות לידע ולהתנסות, תחום אשר איני מכירה כלל.

יחד עם זאת, לעיתים כתוצאה מהשילוב והרצון שתהיה אוזן קשבת לקשיים שלהם, עלולים להיות חוויות ונושאים שקצת יחזרו על עצמם.

"ביקור הבית שעשינו עזר לי מאוד להבין עם מה אנשים מתמודדים ביום יום, שהקושי מופיע גם בדברים הכי קטנים שלא חשבתי עליהם....

בכלל הדוגמאות שהחברים נתנו לכל הדגימו עד כמה הקושי נמצא במציאות ועד כמה יש עוד לעבוד על הנגשה ומודעות.

הקורס גרם לי לשים לב יותר לבעיות נגישות בסביבה שלי וזה דבר גדול לדעתי.

הדבר היחיד שקצת הקשה היה המבנה של הכיתה שהיה צפוף וכך החברים מכיוונים יכלו לשבת רק בקדמת הכיתה והיה יותר קשה למי שישבה מאחורה להקשיב.

תודה רבה על קורס מעניין ומעשיר"

פידבקים של משתתפי כוונים – תמות מרכזיות

החוויה האישית:

- המפגש עם סטודנטיות היה נחמד ומרענן, אווירה טובה, סביבה צעירה, חוויה נורמטיבית.
- החוויה בקורס הייתה מעניינת, זו הפעם הראשונה שחוויתי את האווירה במוסד אקדמי.
- ההשתתפות בקורס חשפה אותנו לעולם של האקדמיה וגם שמחנו שיכולנו לעזור לסטודנטים להכיר את כוונים ואת המכינות.
- החוויה הייתה מלמדת, עזרה לי בשינוי אווירה וגם היתה התנסות מעניינת באקדמיה וחידדה אצלי את הרצון להירשם ללימודים באוניברסיטת חיפה.
- החוויה היתה חוויה מאד מעצימה, קיבלתי הרבה ידע על הנושא.
- הרגשנו שהיה יחס של כבוד, התייחסו למה שאנחנו אומרים, זו לא הייתה הרגשה שאנחנו סתם משתתפים אלא שיש לנו את המקום שלנו ושבאמת מקשיבים ומתעניינים בנו.
- היה שיתוף פעולה עם הסטודנטיות במשימות שונות ובביקורי בית ושמחנו שממש היו לנו חלקים פעילים במטלות השונות.

תרומה (לעצמי ולסטודנטיות):

- התוכן היה מעניין עבורי, למדתי דברים חדשים שלא ידעתי לפני.
- הקורס תרם לי מאוד בלהסתכל על הנגישות באופן רחב יותר ולוודוקא לנכות שלי.
- יש הרבה מאוד דברים שנראו לי מובנים מאליהם וגיליתי שחלק גדול מהסטודנטיות כלל לא חשבו עליהם אז השיח על זה לדעתי תרם מאד לסטודנטיות.
- מקווה שהצלחתי לחשוף למצבים של פערים בין מה שקיים מבחינת נגישות לבין מה שצריך להיות, מקווה שזה התחלה של משהו...
- אני חושבת שההגעה שלי לקורס מנהריה, עם כל האתגרים וההתמודדויות שסיפרתי עליהן, תרמה גם להבנה וללמידה על הקשיים שנתקלים בהם ברמה יומיומית.
- אני חושבת שתרמתי לקורס דרך זה שסיפרתי על איך אני מתמודדת בדירת שותפים, על איך אני מתמודדת עם האוטיזם.
- הקורס גם גרם לי לחשוב והוביל אותי לרצון להעביר הרצאות על האוטיזם אצלי – מהילדות ועד היום, על אתגרים ועל התמודדויות.

המלצות להמשך?

- **אני ממליצה מאד לחזור על הפורמט הזה בעתיד כי גם למשתתפים וגם לסטודנטים זו חוויה מאד מאד שונה, אנחנו אף פעם לא נפגשים ככה שני הצדדים... זה לא רק שמרפאים בעיסוק ילמדו בכיתה על מוגבלות ונגישות אלא ממש שיוכלו לפגוש את זה בפועל... לשמוע אותנו ובכלל להכיר אותנו פשוט כבני אדם.**
- **אני חושבת שכדאי להכניס קורס כזה לכל מקצוע שבו יש מפגש יומיומי עם אנשים עם מוגבלויות כיוון שהידע יועיל לשני הצדדים.**
- **ממליצה לחזור על הקורס הזה כי צריך להמשיך לקדם את המודעות של כל מה שקשור לנגישות, גם של נכויות פיזיות וגם של אוטיזם ואם זה ימשיך אני לגמרי אמליץ לאחרים.**
- **חשוב לי להגיד שהסטודנטיות היו ממש נחמדות וקיבלו אותנו מאד יפה ונעמי שרויאר מרצה נהדרת אז רציתי להגיד תודה על ההזדמנות!**

יש שאלות?